

عنوان مقاله:

الگوهای جوی بارش های شدید و فراگیر خراسان جنوبی

محل انتشار:

دوفصلنامه جغرافیا و توسعه ناحیه ای، دوره 18، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

رضا دوستان - استادیار اقلیم شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

هدف: بی نظمی در بارش ویژگی ذاتی اقلیم های خشک بوده و این نوع ریزش ها همراه با سیل و خسارت است. با رویکرد تکرارپذیری پدیده های طبیعی، این نوع ریزش ها قابل تکرار و پیش بینی می باشند. بارش های شدید در توده های هوا با رطوبت بالا و شرایط خاص همدیدی جو، حادث می شوند. روش: این نوع ریزش ها با بارش روزانه یک میلیمتر و بیشتر در خراسان جنوبی در دوره ۱۹۸۷ تا ۲۰۱۸ مطالعه شد. شاخص صدک نود و پنجم بارش روزانه هر ایستگاه، بارش شدید، و همزمانی در سه ایستگاه و بیشتر، بارش شدید سینوپتیک تعریف شد. الگوهای جوی این نوع بارش ها، با داده رقومی ارتفاع تراز ۵۰۰ هکتوپاسکال در محدوده ۱۰ تا ۷۰ درجه شمالی و ۱۰ تا ۸۰ درجه شرقی، با روش تحلیل مولفه اصلی و خوشه بندی وارد، مشخص شد. یافته ها/ نتایج: چنانکه با وقوع بلاکینگ مدیترانه مرکزی- جنوب اروپا و سردچال اروپای شرقی- روسیه غربی، تراف باهای غربی در شرق مدیترانه عمیق شده و توده های مدیترانه ای از مسیر جنوبی تر با جهت جنوب غربی و جنوب از آب های گرم خلیج فارس و دریای عمان به شرق ایران می رسند. بنابراین، سیکلون ها (فشار ۱۰۱۱ میلیبار) با حرکت چرخندی بر روی منطقه و ارتفاعات شرق ایران، بارش های شدید (میانگین ۱۶ میلیمتر روزانه) را ریزش می کنند. در عرض پایین تر، پرفشارهای دینامیک با حرکت و اچرخند در تراز میانی و جو پایینی، از شمال شرقی آفریقا تا عربستان و شمال غربی شبه جزیره هند استقرار دارند و تضعیف بادهای سرد و خشک سیبری، باعث تداوم بارش ها می شود. شرایط جوی فوق، منجر به بارش شدید در اواخر زمستان (فوریه) و اوایل بهار (مارس) در خراسان جنوبی می شود.

کلمات کلیدی:

الگوی جوی، بارش شدید، صدک ۹۵، خراسان جنوبی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1351132>

